

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Jules Verne

O CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL PĂMÂNTULUI

Adaptare de Alain Hobbé

Traducere din limba franceză de
Geanina Tivdă

București
2019

CUPRINS

<i>Tabel cronologic</i>	5
-------------------------------	---

1. O întoarcere grăbită	7
2. Un mesaj indescifrabil	13
3. Revelația	19
4. O plecare furtunoasă	25
5. Spre o țară nouă	33
6. O întâlnire islandeză	39
7. În drum spre vulcan	45
8. Asaltul asupra muntelui Sneffels	51
9. O coborâre vertiginoasă	57
10. Primii pași sub pământ	63
11. Setea cea mare	67
12. Un nou început	73
13. Coborâm tot mai adânc	79
14. Singur în beznă	83
15. Ce trezire ciudată!	89

16. Marea Lidenbrock	97
17. Îmbarcarea spre necunoscut	103
18. Călătoria pe Marea Lidenbrock	107
19. O călătorie agitată	113
20. Electricitate în aer	119
21. O surpriză neplăcută	123
22. Din surpriză în surpriză	129
23. O apariție și o reapariție	135
24. În voia valurilor	141
25. O ascensiune fulgerătoare	147
26. Gloria profesorului	153

O ÎNTOARCERE GRĂBITĂ

În acea duminică, pe 24 mai 1863, unchiul meu, profesorul Lidenbrock, se întoarse acasă la o oră neobișnuită. Martha, menajera lui, văzându-l revenind cu pași mari, se gândi la ce era mai rău. Prânzul nu era încă gata și știam, și eu, și ea, că nu-i plăcea să aștepte. Avea să fie prost dispus? Și ce însemna întoarcerea lui atât de grăbită? Ea se gândi că era mai prudent să se retragă în bucătărie, iar eu, să intru la mine în cameră. Dar în momentul în care eram pe punctul să o șterg prudent, unchiul meu, care deja intra în cabinetul său de lucru, îmi spuse cu o voce răsunătoare:

— Axel, urmează-mă! Și până să apuc să fac și cel mai neînsemnat gest, deja îmi striga: Ei bine? Încă nu ești aici?

Otto Lidenbrock nu era un om rău, dar era un savant puțin mai deosebit. Era specialist în minerale. Ținea cursuri studenților care veneau în număr mare să-l vadă, chiar dacă lui nu părea să-i pese prea mult de ei. Adevărul este că era captivat de știință. Nu-i păsa de cei care se amuzau pe seama dificultății lui de a pronunța

anumite cuvinte complicate, al căror secret îl deține știința. Acest defect îi stârnea accese cumplite de furie, spre marea veselie a celor care veneau să-l asculte.

Profesorul Lidenbrock își distra astfel adeseori auditoriul, dar, cu toate acestea, știința sa inspira respect. Faima lui depășise cu mult bătrânul oraș Hamburg, în care trăiam, datorită cunoștințelor sale despre cristale, rășini și roci.

În vechea lui casă de pe Königstrasse locuiau patru persoane: el, credincioasa lui servitoare Martha, eu, nepotul său, și fina lui, Graüben. Și chiar dacă venerabila casă dădea mici semne de oboseală din cauza vârstei înaintate, ne simțeam bine acolo. Eram fericiți să fim sub acoperișul ei cu toții, în ciuda caracterului destul de imprevizibil al proprietarului. Căci furiile lui ascundeau, în realitate, o inimă bună. Și cum prinsesem și eu drag de știința geologiei, ajunsesem să-l ajut în munca lui și să-l însoțesc în fanteziile sale...

Am intrat fără întârziere în cabinetul de lucru. Era un adevărat muzeu. Înăuntru, puteam găsi eșantioane ale tuturor mineralelor din lume. Erau atât de multe astfel de mici bijuterii, încât cred că ar fi ajuns să reconstruiască întreaga casă. Și petrecusem atât de mult timp să le șterg de praf, pe fiecare la rând, încât aveam impresia că le cunosc pe toate.

Dar când am intrat, nu l-am văzut decât pe unchiul meu, absorbit de lectura lucrării pe care o ținea în mâini.

– Ce carte! Ce carte! striga el.

Respect pentru oameni și cărți

Tot deschidea și închidea un volum ușor îngălbenit și nu înceta să-l admire ca pe o piesă rară. Era vorba cu siguranță despre una dintre acele scrieri la care ținea pentru simplul motiv că erau foarte greu de găsit sau de descifrat. O examina cu meticulozitatea împătimitului de cărți vechi. Acorda atenție celui mai mic detaliu, presărându-și examinarea cu exclamații pline de entuziasm.

– Uite! Nu-i așa că-i admirabilă? Da, este admirabilă, spunea el, răspunzându-și singur. Și ce legătură! Și dosul copertei, fără nicio zgârietură după șapte sute de ani de existență!

– Și care e titlul acestei lucrări minunate? l-am întrebat, străduindu-mă să par interesat de acest obiect din altă epocă.

– Această lucrare, strigă el, este istoria prinților norvegieni care au domnit în Islanda, povestită de Snorre Turleson, celebrul autor islandez din secolul al XII-lea! Și, să-ți intreb bine în cap, este cartea originală, scrisă în această superbă limbă islandeză, atât de bogată și atât de simplă în același timp!

– Ah! am spus eu, ușor intrigat. Și caracterele sunt frumoase?

– Ignorantule! Caractere! Da, sunt caractere, într-adevăr, dar scrise de mână! Căci aici am un manuscris: un manuscris runic!

– Runic?

– Da, runic. Și pentru că mă întrebi, află că runele erau caracterele scrierii folosite în Islanda în urmă cu sute și sute de ani...

Eram gata să mă minunez și eu, când un mic incident ne întrerupse: un pergament murdar alunecă dintre pagini și căzu pe jos. Unchiul meu îl ridică de îndată cu o curiozitate lesne de închipuit.

– Ce-i asta? întrebă el, despăturind hârtia și așezând-o pe masă.

Sub privirile noastre uluite se desfășurau aliniate mai multe caractere dispuse pe trei coloane, unele mai ciudate decât altele.

Ж.А.И.И.И.	Т.И.А.Т.Н.Т.Т.	И.Т.Т.Т.И.Б.Т.
И.Т.Т.И.И.Т.Т.	Н.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.И.Т.Б.А.Т.Т.
Т.Т.И.Т.Т.Т.	Т.Т.А.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Б.А.А.Т.
Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.
Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.
Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.
Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.
Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.	Т.Т.Т.Т.Т.Т.

Nu știam încă în ce aventură extraordinară aveau să ne atragă aceste semne enigmatice.

– Sunt rune, constată unchiul meu, identice cu cele din manuscris.

Recunosc vechea limbă islandeză. Totuși, văzându-i mișcărilor agitate ale mâinilor, am înțeles că nu-i va fi de niciun folos cunoașterea limbilor: cât era el de profesorul Lidenbrock, nu înțelegea nimic. Și am mai avut o certitudine în același timp: avea să se supere foarte tare.

– Supa este servită, spuse Martha exact în momentul în care suna de ora două.

– La naiba cu supa, strigă savantul enervat, și cu cea care a făcut-o, și cu cei care o vor mânca!

Martha făcu stânga-mprejur. Am urmat-o în sufragerie. Am așteptat la masă câteva clipe... în zadar. Așa că am mâncat cât pentru doi. Era prima dată când unchiul lipsea de la o masă!

Re-Text pentru o altă ediție

—N-am văzut niciodată așa ceva! spunea menajera. Domnul Lidenbrock să nu vină la masă!

Luă acest lucru drept un semn de rău augur. Iar eu, drept prevestirea că se va dezlănțui o furie îngrozitoare în momentul în care unchiul meu se va întoarce. Tocmai îmi terminam deliciosul compot de prune când vocea răsunătoare mă strigă din nou. Am sărit de pe scaun și m-am dus la el.

UN MESAJ INDESCIFRABIL

– Aici este un secret, și eu îl voi descoperi, spunea savantul, care nu-și părăsise cabinetul de lucru. Ridica din sprâncene, aplecat asupra documentului prețios, când, pe neașteptate, cu un gest brusc, îmi arată masa: Așază-te acolo și scrie!

Zis și făcut. M-am așezat și el mi-a dictat traducerea, literă cu literă, până s-a format șirul de cuvinte fără cap și fără coadă de mai jos:

<i>m.rnlls</i>	<i>esreuel</i>	<i>seecJde</i>
<i>sgtssmf</i>	<i>unteief</i>	<i>niedrke</i>
<i>kt,samn</i>	<i>atrateS</i>	<i>Saodrrn</i>
<i>emtnael</i>	<i>nuaect</i>	<i>rrilSa</i>
<i>Atvaar</i>	<i>.nscrc</i>	<i>ieaabs</i>
<i>ccdrmi</i>	<i>eeutul</i>	<i>frantu</i>
<i>dt,iac</i>	<i>oseibo</i>	<i>KediiY</i>

– O criptogramă! spuse unchiul meu, punând mâna pe foaie. Toate literele sunt amestecate în așa fel încât formează un mesaj secret... Un mesaj secret care foarte probabil ascunde o mare descoperire!

Comparând cartea și pergamentul, își dădu seama că nu proveneau din aceeași perioadă: cartea era cu două sute de ani mai

Respectiv prin cu oamari si carti

veche! Ceea ce însemna că mesajul misterios fusese strecurat acolo de unul dintre cititorii lucrării.

– Dar cine naiba era acest om? Oare nu și-o fi notat numele pe undeva?

Savantul luă o lupă puternică. Trecând-o peste primele pagini ale cărții, dădu peste o pată de cerneală prin care se ghiceau niște caractere aproape ilizibile. Înțelese că găsisese răspunsul. Se apropie și mai mult cu lupa... și în curând pentru el fu o joacă de copil să descifreze numele ascuns sub caracterele runice care se încâlceau acolo.

– Arne Saknussem! strigă el. Faimosul alchimist islandez din secolul al XVI-lea! Încă unul dintre acei mari savanți care nu vor înceta vreodată să ne uluiască! Și, fără îndoială, o invenție surprinzătoare, care deocamdată rămâne un mister!

– De bună seamă, i-am răspuns eu. Dar ce interes ar fi avut acest Saknussem să ne ascundă astfel descoperirea lui?

– Habar nu am, Axel, nu știu nimic. Dar află că ard de nerăbdare să descifrez acest secret. Așa că nu voi mai mânca, nici nu voi mai dormi până nu dau de cap acestei povești... Și, de altfel, la fel vei face și tu!

În acea clipă, m-am bucurat foarte mult că o urmasem pe Martha și că mâncasem zdravăn.

– Și cel mai important lucru este ca mai întâi să știi despre ce limbă este vorba, adăugă el.

Savantul din el observă foarte repede că numărul de vocale era identic cu cel al unei limbi din sudul Europei. Și, în același

mod, cunoașterea științelor și a istoriei îi dădu siguranța că era vorba despre limba pe care toate marile spirite ale acelei vremi o foloseau: latina.

– Da, latina, adăugă el. Dar o latină amestecată. Aceste o sută treizeci și două de litere învâlmășite cu siguranță nu au fost grupate la nimereală. Să căutăm, e doar o problemă de matematică!

N-avea nicio îndoială: acest talmeș-balmeș de litere aranjate, în aparență, fără nicio logică nu se datora, de fapt, hazardului. Fusesse obținut pornind de la o frază obișnuită la început, care fusese răsturnată urmând o regulă foarte precisă: un cod secret! Și noi trebuia să găsim tocmai acest cod secret, așa cum căutăm o cheie...

Dar nu mai reușeam să urmăresc logica profesorului Lidenbrock. Privirile mi se pierduseră în contemplarea micului portret agățat pe perete. Era al finei lui, Graüben, logodnica mea secretă și adorată, a cărei absență mă făcea atât de trist. Plecarea ei la o rudă lăsase loc amintirii ochilor săi albaștri încadrați de pletele blonde. Îmi aminteam momentele plăcute petrecute pe când lucram împreună. Eram gelos pe pietrele neînsuflețite pe care ea le atingeau cu mâinile ei delicate. Și-mi reveneau în minte plimbările pe care le făceam pe malul apei, strânși unul în celălalt. Eu vorbeam, ea râdea. Apoi, lebedele în mijlocul nuferilor albi ne priveau plecând cu barca...

– Asta este, spuse unchiul, bătând în masă, prima idee care-mi vine este să notez literele de sus în jos și nu de la stânga la dreapta!

Deci să trec de la scrierea culcată la scrierea dreaptă... Axel, hai să facem o încercare. Scrie ceva și să vedem ce iese!

Am luat imediat o hârtie și am scris cum îmi cerea, în grupuri de cinci sau șase litere, prima frază ce-mi trecea prin cap:

*T e l c e ü
e s t u a b
i c , ț G e
u m m a r n
b u i m a !*

Apoi am pus cap la cap aceste litere, ca să formez următorul mesaj:

Telceü estuab ic,țGe ummarn buima!

– Perfect! făcu unchiul meu. Aduce destul de bine cu ceea ce se poate citi pe manuscrisul lui Saknussem. Și acum, ca să regăsim fraza ta, nu-mi mai rămâne decât să iau una câte una fiecare din primele litere ale fiecărui cuvânt, apoi a doua literă și a treia, la rând.

Și încet-încet, sub privirile noastre mirate, prinse contur fraza mea revelatoare:

Te iubesc mult, micuța mea Graüben!

– Aha! O iubești pe Graüben! O iubești pe Graüben! repetă mecanic unchiul meu, descoperind aceste cuvinte pe care le alesesem fără să-mi dau seama. Păi, dacă așa stau lucrurile... să vedem acum ce legătură au cu manuscrisul!

Și, spre marea mea ușurare, se adânci din nou în studiul pergamentului secret. Momentul era foarte important. Căci, așa cum făcuse cu fraza mea, unchiul avea să descopere sensul mesajului lăsat de alchimistul islandez. Era pe punctul de a descifra misterul! Ochii îi scânteiau prin ochelari, mâinile îi tremurau. Tuși tare. Apoi glasul lui grav se ridică în timp ce îmi dicta, literă după literă, enunțul următor:

*messunkaSenrA.icefdoK.segnittamurnt
ecertserrette,rotaivsadua,ednecsedsadne
lacartniiluJsiratracSarbmutabledmek
meretarcilucoYsleffenSnI*

Ce se întâmplase? Niște litere vraiste se înșirau sub privirile noastre. Frumoasa latină pe care credeam că o s-o aud ieșind din gura profesorului Lidenbrock nu se ivi. În loc de asta, pe neașteptate, el lovi cu pumnul în masă. Cerneala sări din călimară și pana îmi alunecă dintre degete.

– Nu înseamnă nimic! strigă el. N-are niciun sens!

Apoi se ridică, ieși din casă ca o vijelie și dispăru pe Königstrasse.